

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOCENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁSTĽ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt' roka ... 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novín ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
---	---	--

Prorok Izaiáš a tlačové nedele.

Napísal: Dr. Jozef Vass.

Hlboko vzdychajúc a slzavým okom šlabikujem a čítam prastaré písma chýrneho proroka Izaiáša. Krušne sa v nich ponosuje a strašne sa vyhráza. Židovský ľud v tom čase lahkomyseľne rútil sa do jeho záhuby, opustil vernosť ku viere svojich otcov, na vrškoch medzi lesami postavil si modly, tým sa klaňal, pred tými sa modlil a neslyšal vodcov, ktorých mu pravý Boh ustanovil. Cudzých pohanských národov poslovia chodili po krajine, ohlasovali nemravnosť a klananie sa modlám, tých počúval a nasledoval ľud židovský.

Následkom toho pustla krajina židovská. Veľký prorok videl toto hrozné nebezpečenstvo, a vedel, že beda tomu ľudu, ktorý v jeho viere a mravoch začína pustiť, preto predovšetkým usiloval sa odhaliť a v pravom svetle predstaviť zlostných zvodcov a balamutelov ľudu.

«Ľudu môj — pravil prorok — tí, čo ti hovoria, že si blažený (následkom ich rady a učenia) klamú ťa a zasypajú cestu tvojich krokov.»

S veľkým žialom, pravím, čítam tieto slova veľkého proroka, bo vidím, že ony na vlas vzťahujú sa na nás, ako nekdý vzťahovali sa na prastarý národ židovský.

Kto slyšal volakedy hrať veľký sbor hudobný? Každý huďec hrá z osobitného papieru, jedon tenšej, druhý hrubšej, jedon chytrej, druhý pomalej, každý sa zdá inú nôtu hrať a ku koncu predsa sojdú sa všetci, keď dávajú pozor na svojho dirigenta.

V Uhorsku vydávajú hrozne mnoho novín. Natlačia tu každodenne tolko papieru, že by ním človek skoro celú jednu stolicu zakryť mohol. Každé noviny majú svoju zvláštnu nôtu, cez celý rok ju pískajú a hvizdajú do uší svojich čitateľov. Kto z nich zná len jedny alebo dvoje, nespozoruje to, kto ale s pozornosťou sleduje všetky, ten s ustrnutím zkusuje, že s malými výnimkami všetky dujú jednu nôtu, nezabožstvo, totiž bezbožnosť a nemravnosť.

Hriechy a zločiny oslavujú, statočnosť a počestnosť tupia, z náboženstva sa vysmieľajú, Boha zapierajú, kňazov pomlúvajú, osočujú a nič neni pred nimi svätého a neuraziteľného. Jedny napádajú kyjakom, druhé vlúdne pohľadujú ako vreckoví zbojníci; jedny skrývajú sa pod maškarou vedomosti, hovoria a píšu tak, ako keby múdrosť celého sveta hltaly veľkou varechou; iné sa podlyzujú. iné zas hrešia a zlorečia ako ostrebaný husár, všetky ale len oklamať, ošúdiť ťa chcejú, drahý ľudu kresťanský, snažia sa olúpiť ťa o tvoje peniaze, o tvoju vieru a o tvoju statočnosť. *Toto je bezbožná, kresťanstvu a cirkve nepriateľská tlač.* Hudba jej je pekelná a diabol je jej dirigentom, preto aj hroznú záhubu šíri po svete. Táto tlač píše o pokroku a vzdelávaní ľudu, o veľkej slobode a neodvislosti krajiny, spomína jednotajne, ako che hmotne posilniť a na nohy postaviť sūbožené obyvateľstvo krajiny, ja ale s úplným dôrazom to povedám, že na túto tlač a jej bezbožných zastupiteľov a rozširovateľov v pravom smysle slova, vzťahujú sa žalostné ponosy proroka Izaiáša: *«Ľudu môj, drahý ľudu môj nešťastný, tieto noviny keď to tvrdia a píšu,*

že budeš šťastlivý a blažený, keď ich budeš počúvať a nasledovať, klamú, balamutia a hatia ta v tvojom pokroku.»

Uhorsko pustošili nekdý Tatári a Turci. Zavraždili veľa ľudí, zpálili celé stolice, nezničili ale koreň kresťanského ľudu, bo pozdvihol sa k novému životu. Hrozné pustošenie ale, aké šíri záhubná, bezbožná tlač, táto papierová zkáza, nevraždí síce. nepodpaluje domy, lež hubí a ničí ľud od koreňa, bo otravuje jeho ducha a mravy.

Či z tohoto rozumieš, milý ľudu kresťanský, že sa tu jedná o život a smrť? Že na toto pustošenie, aké prevádza bezbožná tlač, nesmieš sa dívať založenými rukami, že kým je čas ratovať musíš svoju dušu, svoj život, svoju vlast celú svoju budúcnosť? Otcovia a praotcovia naši so zbraňou v ruke bojovali nekdý proti nepriateľom vlasti a kresťanstva, teraz proti nim bojovať musíme inou zbraňou. A jakou? Vysvetlím to v nasledujúcom:

Velkodušní a obozretní vodcovia naši už dávno pozorovali to hrozné pustošenie, aké medzi ľuďmi prevádzajú bezbožné noviny, preto založili spolok, ktorého cieľom a úlohou je zahatiť a prekaziť toto nebezpečenstvo. A to je *spolok katolíckej tlače*. Od štyroch rokov účinkuje tento spolok, aby poučil kresťanský ľud, podporoval noviny v čisto kresťanskom duchu písané a dľa možnosti zakladal i nové kresťanské časopisy. K vyplneniu tejto chvalitebnej úlohy a k prevedeniu týchto šlachetných cieľov ale potrebné sú peniaze, nie tisíce, lež statisíce a milliony. Z tej príčiny spolok tento v každom roku jedenkrát, v takrečenú *tlačovú nedeľu* obracia sa ku kresťanskému ľudu a oslovuje ho: «Drahý ľudu kresťanský, je pravda, že početní zámožní, bohatí a oduševnení kresťania (bár nie všetci, bo je medzi nimi mnoho skohlošov a skúpaňov) podporujú náš spolok katolíckej tlače, lež keby nám každý dal dľa jeho možnosti, neurobilo by to tolko, ako keď na tento svätý cieľ každý z vás obetuje aspoň jeden groš. Veď nás je dosť, chvála Pánu Bohu a keby na katolícku tlač každý *dospelý* obetoval aspoň jeden krajciar, za jednu minútu urobilo by to do sto tisíc korún.

O toto, drahý ľudu kresťanský, prosí ta spolok katolíckej tlače. Behom mesiaca októbra

po celej krajine vydržiavajú sa *nedele katolíckej tlače*. Ja z tejto príležitosti, drahý ľudu kresťanský, obraciam sa ku tebe s dvojakou prosbou.

Prvá moja prosba je tá, aby poriadny a statočný kresťan a katolík nikdy nevzal do ruky noviny bezbožné, ktoré podrývajú našu svätú vieru, zapierajú bytnosť božskú, brýzgajú na našich biskupov a kňazov, ba i o samom Spasiteľovi Ježišovi Kristu opovažujú sa posmešne písať, že on bol len hrbatý, neumytý žid. Tohoto bohoruháctva dopustil sa známy národniansky agitátor Vavro Šrobár. Nuž či noviny, ktoré takto rúhajú sa Bohu a blatom hádzu do najsvätejších vecí kresťanstva, svedomitý katolík trpeť smie v svojom dome? Z príležitosti tlačovej nedele preto každý katolíckeho sebapovedomia občan pevne mal by Pánu Bohu sľúbiť, že bezbožné noviny viac čítať a rozširovať nebude. Hej, keby každý poriadny kresťan a katolík zdržal tento sľub, či by v krátkom čase zkrachovaly tie zkaženosné noviny, ktoré len z vyžierania ľudu žijú a za jeho mozolné peňaze ozbiľujú ho o jeho najsvätejšie poklady. Nepriateľom je svojej svätej viery, ba zradcom svojej drahej vlasti je každý, kto peňazmi alebo inak podporuje také nebezpečné a špinavé noviny!

Druhá prosba moja, s korou sa obraciam ku drahým bratom a sestram kresťanským je tá, aby každý a každá, keď v tlačovú nedeľu idú do kostola, niekoľko halierov strčili do vaku a hodili do zvončeka. Komu Boh udelil viacej, nech dá šesťák alebo korunku, kto má menej, nech dá aspoň krajciar, nech ale dá jedonkaždý, najmenej jedon krajciar. V Stolnobeľohrade je jedna stará zobračka. Lanajšieho roku v tlačovú nedeľu doniesla ku mne šesťák a prosila ma, aby som ho pripojil ku sosbieraným peňazom.

— Ale dobrá ženička — povedal som jej — veď ste vy taká chudobná, že to od vás Pán Boh nežiada, aby ste volačo dala na katolícku tlač...

— Už len ponížene prosím — odpovedala ona — ráčte to odomňa prijať, bo ja chcem, aby aj moje krajciare boly tam medzi druhými. Veď mí to dobrotivý Boh nahradí.

Drahý ľudu moj kresťanský, nech nás oduševňuje tento pekný príklad staručkej zobračky. Krajciar každého nech je tam medzi peňazmi

ku podpore katolickej tlače sosbieranými a len tak zvíťazíme v tomto nebezpečnom svete. Bo veľké je nebezpečenstvo, v ktorom sa nachodíme a prorok Izaiáš i za našich dní má pravdu, keď žalostne praví:

«*Eudu môj, ti, čo ti hovoria, že budeš blažený, keď ich poslúchaš a nasleduješ, klamú ta a hatia cestu tvojho pokroku.*»

Valné shromaždenie Katolíckej Ludovej Jednoty v Pätikostoloch.

Katolícka Ludová Jednota v nedeľu 15. októbra štvrté svoje valné shromaždenie vydržovala v Pätikostoloch. Po shromaždeniach s veľkým úspechom vydržovaných v mestách Sopron, Zenta, Stolnobeľohrad, toto bolo zaiste najslávnejšie a najväčšie. Súčasťou sa na ňom nielen pospolitý ľud celej baráňanskej stolice pod vodcovstvom svojich duchovných, lež i prepočetná intelligencia. O priebehu zriedkave slávnostného shromaždenia tohoto podávame nasledujúcu zprávu:

Zahájenie valného shromaždenia.

Štefan *Rakovszky*, skutočný vnútorný tajný radca, krajinský vyslanec a predseda Jednoty presne o 11. hodinách zahájil valné shromaždenie v miestnosťach Katolíckeho Kruhu. Na shromaždení medzi mnohými inými prítomní boli: osvietený pán biskup pätikostolský gróf *Julius Zichy*, zastupitelia Jednoty: krajinský vyslanec podpredseda Jednoty *Mikuláš Zboray*, hlavný správca Jednoty dr. *Alexander Ernszt*, hlavný tajomník Jednoty krajinský vyslanec *Štefan Haller*, členovia správy a spravujúcej rady: skutočný vnútorný tajný radca gróf *Aladár Zichy*, pápežský praelát *Ján Molnár*, dr. *Ján Frey*, *Karol Huszár* krajinskí vyslancovia, praelát profesor university dr. *Ján Kiss*, *Franc Darányi* bývalý krajinský vyslanec, *Albert Nemestóti Szabó*, *P. Anton Butykay*, gróf *Gabriel Csáky*, dr. *Jozef Vass* správca, dr. *Julius Moldoványi*, *Ján Huber*, *Štefan Sipos*, *Ján Bartos* tajomníci. Prítomní boli ďalej premnohí duchovní a intelligencia mesta a stolice v zriedkave veľkom počte.

Predseda valného shromaždenia a spolu aj Jednoty, skutočný vnútorný tajný radca *Štefan*

Rakovszky v zaháječnej reči poukázal na veľké úspechy, aké v každom ohľade dosiahla Katolícka Ludová Jednota. Vidno to zrejme medzi mnohým iným i z toho, že počet jej členov cez štyri roky zo 16.000 poriastol blízko na 300.000. Katolícka Ludová Jednota dvojaký cieľ má pred sebou, Jedon je, aby dľa úpravy od svätého otca pápeža obdržanej, ludu dala poučné, osožné čítanie, poučovala ho v tom, čo osoží jeho duši a telu, aby mu ku pomoci prispela radou a skutkami a bola mu prostredníčkou v rôznych jeho záležitostiach. Druhý cieľ Katolíckej Ludovej Jednoty je sdrúžiť jednotlivé rozdrobené triedy spoločnosti. Nestojí to, že sa nemáme starať o neresti druhých ľudí, ba oproti čím šťastlivejší je dakto, tým viacej má sa zaujímať o menej šťastlivého bližného svojho. Predseda za tým pri všestrannom hlučnom schvalovaní zaoberal sa s letákom, ktorý medzi ludom rozdávali socialdemokrati a v ktorom s odvolávaním sa na majetky mrtvej ruky, «katolíckych kresťanských bratov» vyzývali ku prevedeniu secularizácie. Práve takéto nápady svedčia o tom, ak potrebná je Katolícka Ludová Jednota! Obrátil sa potom k intelligencii a poukázal na to, že obetivosť najchudobnejšej triedy obecnstva získala Jednote do 300.000 členov, čo nech slúži k povzbudeniu katolíckemu ludu každej jeho triedy, aby každý katolík podobne jednal k udržaniu kresťanstva.

Reč predsedu Jednoty prijatá bola s hlučnými ováciami, po čom valné shromaždenie nasledujúcou rečou privítal

Osvietený pán biskup gróf *Julius Zichy*.

Veľactené valné shromaždenie! Povznáša sa duch môj, keď v tomto IV. krajinskom valnom shromaždení Katolíckej Ludovej Jednoty patrím na veľký počet prítomných. V duchu mojóm vidím nielen tých čo sú tu, lež aj oné štvrté miliona značne prevyšujúce množstvo, ktoré v Uhorsku tvorí najmohútnejší tábor kresťanský.

Za našich časov v spoločnosti ľudskej bohužiaľ vznikly rôzne, nanajvýš nebezpečné zámery. Medzi týmito najnebezpečnejší je ten, ktorý nezná a nechce znať Boha, ktorý auktoritu, všetky vyššie záujmy, blahobyť druhých za nič nedrží, šliape po nich, bo oni hatia jeho sebeckvo. Tomuto zámeru neni nič svätého: ani osoba

jednotlivcov, ani rodina, ani oltár, ani vlast jedine osobné sebestvo, keby ono ostatne akoľvek nešlachetné bolo, Dnes bohužiaľ vidíme povstávať celé tábory, ktoré pekelný duch nevery a prevratov rozpaluje proti millionom veriaceho ľudu a proti všetkým čo pevne držia sa náboženských tradícií svojich. K zahateniu tohoto prúdu potrebný je skalopevný základ. Tento skalopevný základ spatrujem ja v mohútnom tábore Katolíckej Ľudovej Jednoty.

Viesť a vyučovať, na týchto dvoch heslách zakladá sa mohútne práca Katolíckej Ľudovej Jednoty. V tejto šlachetnej práci nech oduševnene súčastí sa každý, každý bez výnimky nech je apoštolom tejto svätej veci! Daj Bože, aby požehnanie tejto spoločnej práce čo skorej účasťou sa stala celá krajina a hojne pocítil ho každý jej, prítomne neraz opovrhnutý katolícky občan. — Oduševnené obecnstvo hlučnými ováciami oslavovalo osvieteného pána biskupa, po čom nasledovala

Voľba predsedníctva a zprávy.

V smysle základných stanov predsedníctvo odstúpilo, nato ale hneď s veľkým oduševnením znovu bolo vyvolené. Predsedom je skutočný vnútorný tajný radca Štefan *Rakovszky* a za podpredsedov vyvolení sú: osvietený pán biskup stolnobelohradský dr. *Ottokár Prohászka* a dr. *Mikuláš Zboray*.

Po voľbe predsedníctva hlavný správca dr. *Alexander Ernszt*, hlavný tajomník, krajinský vyslanec *Štefan Haller* podali zprávy o účinkovaní Jednoty, dr. *Jozef Vass*, rektor kollegiumu sv. Imricha držal prednášku o kultúrnej významnosti katolíckej intelligencie, po čom dr. *Mikuláš Zboray* zaključil valné shromaždenie.

Popoludní vydržiavané boli ľudové shromaždenia a cez dva dni spoločenské naukobehy. Správa Katolíckej Ľudovej Jednoty z príležitosti valného shromaždenia zo všetkých strán krajiny dostala telegrafické pozdravy. Tak je to aj v poriadku! Toto valné shromaždenie totiž je znakom nepodvratného víťazstva Katolíckej Ľudovej Jednoty! Veď ktorý spolok v krajine má 278.320 údov? Do ktorého spolku alebo družstva len v jednom roku vstúpi 28.382 nových členov? Socialdemokrati vzdor ich hroznej agácii nemajú viac členov ako 70 tisíc. Nad tý-

mito teda už zvíťazila Katolícka Ľudová Jednota. Toto víťazstvo nech oduševňuje najširšie vrstvy kresťanského obecnstva, aby valne prihlásily sa ku mohútneho tábora Katolíckej Ľudovej Jednoty.

Komedianti.

Hlinkov plátok, Slov. Ľud. Noviny, strašne sa rozhneval, že Katolícka Ľudová Jednota opovážila sa shromaždenie držať v Trstenej a za predsedu vyvolila verného ľudáka Bullu a nie Hlinku, ktorý všade chce byť prvým. Nadáva Rakovskému, Bullovi a na shromaždení sídeným kňazom do komediantov.

Hlinkové noviny vedia, že cieľ Kat. Ľudovej Jednoty je svätý. A kto za tento cieľ pracuje je komediant?

Kto je komediant?

Hlinka bol národniarom, potom ľudákom, potom liberálom, potom socialdemokratom a každého, kto za nim nešiel, tupil, sekal opovážlive. A teraz je čo? *Takto robia komedianti.*

Šrobára, Rátha atď. odporúčal ľudu ako apoštolov viery a vykupiteľov národa, k vôli nim tisíce ľudí do fažkých hriechov vohnal a teraz ich predstavuje vo svojich novinách ako neznabohov, najväčších nepriateľov cirkvi, zradcov ľudu, kmínov, naráža na nich takým spôsobom, ako to ani najposlednejší cigáni nerobia. *Takto robia komedianti!*

Hlinka sa dáva v svojich novinách vychvalovať takto: «Idte k Hlinkovi sa naučiť, ako si vie ctíť svojho cirkevného predstaveného». A pred birmovkou o biskupovi písal takto: «Tyranom, despotom, nepriateľom Slovákov, pred ktorým sa ako divá mačka neučupíš, skočí ako tyger a rozdriape korisť svoju.» «Assasine (zbojník), hrozný Alexandre, aby si bol vyhnaný zo stánkov večných.» «Čo robí Ostrihom s kňazmi poslancami, je betarizmus, čo stvára hrozný Alexander Párvy, je divokosť a oplanstvo. Tážeme sa Ťa, hrozný Alexandre, či Ty znáš svoje povinnosti... Ak neznáš, alebo ak pod tlakom tvojej cukrovatej krvi a vypasenej naruživosti si zapomenul, povieme ti to úprimne. Či Ty doma bývaš? Áno, v kaštieli v Štiavniku, na plese Püspökháza v prostred hulákania, rozkoše a zábav.» «Ľudia! 300 tisíc ročného platu je Alexandrovi hroznému málo premárniť po kú-

peľoch, divadlách, hostincoch a hostinách.» Po birmovke v svojich novinách chvastá sa s tým, že biskupa najostrejšie šlahal, že preto prijal biskupa uctive, aby nenasledovala suspensia a — vraj — teraz je nie na čase biskupa šlahat. *Takto robia komedianti!*

A prečo je nie na čase šlahat? Jeden jeho bývalý priateľ mu to takto odôvodňuje: Aby Hlinka dostal faru ružomerskú, stal sa liberálom, keď mu bola fara v nebezpečnosti, aby mohol pobúreným ľuďom terorizovať biskupa, pripojil sa ku socialdemokratom, keď už má faru zabezpečenú, ešte za ničím túži, snáď za infulou a preto sa udáva za ctiteľa biskupa. *Takto robia komedianti!*

Ako kňaza povinnosťou jeho je veriacich ku kostolu, ku sviatostiam presviedčať, jeho bývalí priatelia teraz dokazujú o ňom, že odvádzal veriacich od kostola, od sviatosti, od cirkevných pohrôbov. *Takto robia komedianti!*

Na oči vyhadzuje Rakovszkému a Bullovi, že sa priatelia s inovercami a on veriaci ľud štval proti cirkevnej vrchnosti k vôli priateľstva s inovercami. *Takto robia komedianti!*

«Denník» obviňoval agenta Hlinkovho a Lud. Novín, Tomaneka, že za kortešovanie v záujme liberála Lévyaya proti ľudovému kandidátovi od vlády má prislúbených 10 tisíc korún, z ktorých 1000 korún už ozaj prijal. V najnovšom č. Lud, Novín osvedčuje sa Hlinka, Skyčák, Juriga s literami ako pášť veľkými, že za kortešovanie nič neprijali. Týchto osvedčenia sú zbytočné, lebo Tomanek je podozrievaný. Tomanek ale čuší. *akto robia komedianti!*

Je jedna rozprávka o pastierovi a vlkovi. Pastier viackrát oklamal občanov s tým, že vlk dusí ich ovce. A keď prišli vlka zahaňať, vysmial ich. Keď raz vlk skutočne hrdúsil ovce, a pastier volal o pomoc občanov, títo mu neverili a nešli pomáhať. Nauka tejto rozprávky: lhárovi sa neverí, keď i pravdu mlúvi.

Tomanek je zriedkavý exemplár, zo svojej diecese je vykázaný a do inej ho neprijali. Takýto sa menuje vagabund.

Teda pozor komedianti a dajte pokoj Katolíckej Jednote, lebo každý komediant prv-neskôr si krk vylomí a vagabunda zašupujú ta, kde patrí. Nuž rozváž si ľudu, či chceš nasledovať komediantov a vagabundov.

Nech je svetomier!

Prečo sú vojny? Prečo sa vrhne jedno vojsko na druhé? Odkiaľ tá vláda, že ľudia na rozkaz musia sa vraždiť? Čo majú národy z toho, bárs aj zvíťazí jedon nad druhým?

Takéto a podobné myšlienky nám napadnú, keď premýšľame nad turecko-taliankou vojnou. Vojny ale boli od počiatku sveta a budú až do konca, bárs Edison, veľký to vynálezca, prorokuje, že války behom 50 rokov zaniknú, lebo vraj dotiaľ tak zdokonáľia zbraň a povymýšľajú také nové a nové pekelné stroje, že s týmito a proti týmto marne bude vojnu viesť.

Z vojny má choseň iba dakoľko špekulantov, ktorí štátu peniaze požičajú a ktorí pre vojsko potrebné veci dovážajú. Choseň majú z vojny i tí vyšší dôstojníci, ktorí na bojište poslané peniaze a muníciu podežmujú. Bez krádeže niet vojny. Zkúsili sme to i pri japonsko-ruskej vojne, keď generáli ruskej armády kradli ako obecní lúpežníci.

My na základo kresťanskej lásky zatracujeme vojnu. Boh stvoril človeka. Právo k životu má každý človek. Tak je i s národami. Každý národ utvoril si domovinu, krajinu a vyvolil si nad seba jedného vladára, aby on riadil a spravoval národ. Aby sa staral o jeho dobrobyt. Možno, že keď by nad národami len panovníci vládli, málo kedy by prišlo k tomu, aby v protivách medzi národami vzniknutých, vojny rozhodly, na ktorej stránke je pravda. Lenže medzi národom a panovníkom je ešte i jedna vláda a tá najmocnejšia, ktorá ešte i panovníkovi rozkazuje a to je diplomacia, jejž hlava je: minister vonkajších záležitostí. Diplomacia rozhodne, s kým sa má panovník sdrúžiť, komu má vojnu vykázat. Diplomaciu však tajné ruky ridia. S týmito sú sdrúžení tí špekulanti ktorí z vojny ohromný choseň majú. Teda nie národy sa idú biť, jež diplomacia núti národy, aby sa vraždily.

Turci si ver ani len nemysleli, že ich Taliani napadnú. Prečo? Nedali príčinu k vojne. Majú Turci doma dosť nepokojov, nie ešte aby sa s Talianmi bili. V Turecku, odkedy starého sultána poslali do vyhnanstva a odkedy slobodní murári a pokrokári mladoturci spravujú krajinu, panujú stále nepoje a vzbury. Re-

forma novej vlády nepriniesla Turecku tú zmenu a polepšenie verejných záležitostí, ako to Turecko od nich očakávalo. Pri tom Turecko muselo vojnu viesť proti Arabom a proti Albánom. Medzi takýmito pomerami Turci žiadali si mier. Lenže Taliani vedeli čo bolí Turka a v akej súde je. Mysleli si: «nás Talianov itak je priveľa. Pritom zemetrasenie a výbuchy Vulkánov (Etna, Vezuv) každý rok nám nivočia naše kraje. Tam hľa Turek. Má v Afrike rozsiahle zeme a ešte neodhalené poklady prírody. Nám by sa priam hodil taký Tripolis. Taká bohatá zem, ktorá rôzne poklady skrýva. Bude to pre nás. Itak na nás Talianoch je včul poriadok, aby sme si vykrojili kus z Turkovej zeme. Vzali si už z nej: Rusi, Angličani, Nemci, Rakúšania, Španielci, Francúzi, aj my chceme mať náš podiel. Nato talianska diplomacia tajne ushovorila sa s inými europejskými diplomaciami. Tie povolily a Taliansko odkázalo vojnu Turecku. Prečo? Začo? Veď Turci neurazili záujmy Talianska. Neboli k vojne prichystaní. Práve to použili Taliani, aby si čím ľahšie podmanili Tripolis. Ešte len o válečných prípravách dochodily chýry a už sa vedelo, že Taliani zvíťazia. Nielen preto, že boli k vojne prichystaní, lež i preto, lebo mocnosti neprotestovaly proti ich nápadu. Našly sa síce noviny, ktoré pokračovanie Talianska vyhlásily za zákernický a za zbojnický kúšтик, inšie sa nestalo.

My ani najmenej príčiny nemáme k tomu aby sme stránku chytili zbitým a ukrivdeným Turkom, lebo veď Turci nielen že kresťanov za neveriacich psov držia, lež odobrali kresťanom Svätú zem a vraždili ich cez dlhé stolia, predsa ale v mene kresťanskej lásky, v mene práva a spravodlivosti protestujeme proti vojne. Opakujeme, Turek nezaslúži, aby sme s ním sústrasť mali, lebo veď je pohan a národ naničhodný, lenivý, predsa vsak za neludskosť držíme, keď medzi národami zbraň má byť sudcom. Nech sa uspokojí každý národ s tým, čo má a nech nešíri hranice svojej krajiny na úkor druhých. Nech mier panuje na svete. Itak sa bliži čas, keď národy nebudú vstave znášať ohromné farchy vojenské. Itak nastane doba, keď národy povstanú proti militarizmu, Nutno je predbehnúť ten čas a utvoriť dobu svetomieru.

Fatransky.

Od Čace.

My kresťansko-ludácki voličia okresu čacanského veľmi sme spokojní s tým, že sa tí zlostní luteránski a pokrokárski národnári tak špatne povadili a že ich strana, ktorá tak veľa škodila jak Slovákovi, tak i kresťanstvu, postupný koniec vzala. No, není jej škoda. Ani jedon poriadny Slovák nemusí banovať za ňou. Že okres čacanský podľahol liberálom a že tu Léway zvíťazil nad našim milým Gyurišom, to iba národnárskym kortešom, najmä lstému pomýlenému katolíckemu kňazovi treba pripísať. Keď tohoto niet, keď sa istí podplatení národnári nezaujmú za liberálneho Léwaya, tak Gyuriš bol by v menšine ostal iba pomocou najohavnejšieho zločinu zo stránky volebného predsedu.

Keď istí národnári, najmä ten kňaz katolícky to držia bojom «za tú našu slovenčinu», že ponuknú svoju službu liberálom, že prijmú od nich peniaze za takú službu, na akú by sa nechýtil čestný Slovák, keď tí zliberálčení národnári deň-noc vláčia sa s Léwayom po okrese a navádzajú kresťanov, aby šli hlasovať na bývalého žida, keď tí podplatení náhončí nehanbili sa vo svojich novinách napádať osobu pána Gyuriša a pri ňom tak svetských ako duchovných, keď tí liberálni národnári nehanbili sa ísť do Budapešti ku Hédervárymu a do klubu vládných mungov: keď sa teda tí chýrni «obhájcovia a vodcovia ľudu slovenského» (?) ku takým službám ponúkli liberálom, není divu, že utratili úctu a popularitu u ľudu slovenského. Kto chce politiku robiť, kto chce byť vodcom Slovákov, ten musí byť dôsledný, ten musí mať čistý charakter. Pýtame sa ale, zdaliž liberálni národnári, ktorí v čacanskom okrese za Léwaya kortešovali, môžu sa honosiť týmito vlastnosťami?

Istotne nie. Ako sa teda mohli opovážiť napádať kresťanskú ľudovú stranu a jej prívržencov? Ako sa opovážili špintať na Katolícku Jednotu? Ako sa opovážiii stúpiť pred Slovákov a vábiť ich na stránku národnársku, o ktorej včul už aj kňazský korteš Léwayov píše, že je to stránka luteránov a pokrokárskych neznabohov? Je to poctivosť? Je to boj za tú našu slovenčinu? Slubovať Slovákom hory doly a

potom klučkovať u liberálnej vlády a prijať od nej judáške peniaze za kortešáciu!

Nad touto špatnou hračkou pohoršili sa i socialdemokrati a odhalili vodcov «za tú našu slovenčinu» tak špatne, že človek sa až čuduje ako sa mohli bývalí kamaráti (socialdemokrati a národnári) tak pohašterif, že si tie najhnusnejšie «pravdy» povykrikujú? Dobré im tak! Zaslúžia to národnári za tú hnusnú službu, ktorú i u nás preukázali liberálnemu mungovi Lévyovi. Môžu sa haňbiť.

Verný ľudák.

POLITICKE CHYRY.

K politickému rozpoloženiu.

V tábore liberálov začínajú tratiť koncepty. Už docela nevedia čo majú robiť. Obštrukciu v krajskom sneme radi by utlačili, keby vedeli akým spôsobom. V hrozných rozpakoch pomôcť im mal z prvu finančný minister Lukács s jeho zázračným štátnym rozpočtom na rok 1912. Ponevác ale nikto neverí v solidnosť tohoto finančného diela a tomu k vôli opozícia neprestane obštrukovať, liberáli strkajú sa pod kepeň predsedu snemovne Alberta Berzeviczyho. Ten ich mal z bahna vytiahnuť a s opozíciou pokonať sn po priateľsky, aby prestala obštrukovať. Albert Berzeviczy vyjednával aj s Justhovou stranou, radil sa so stranou Kossuthovou, gróf Aladár Zichy a Štefan Rakovszky z kresťanskej ľudovej strany tiež boli účastní toho vyznačenia, že ich o ich mienku požiadal. Gróf Michal Károlyi, gróf Julius Andrássy a gróf Štefan Tisza mali pomáhať pri tej ťažkej práci zavedenia mieru medzi politickými stránkami krajského snemu. Pokusy Berzeviczyho ale nevedly k žiadnemu prajnému výsledku, bo tí, čo mu mali pomáhať, rozprchly sa vo všetky strany sveta. Finančný minister Lukács po ťažkej práci akou skúval jeho zázračný rozpočet, išiel si oddychnúť do Lovrany na more, gróf Tisza utiekol na jeho statok do Terebešu, ostatní pomocníci tiež zmizli jedon za druhým a Berze-

viczyho nechali samého. Z celej akcie k zavedeniu pokoja medzi politickými stránkami parlamentu nebude teda nič. Nato ministerpredseda gróf Khuen-Héderváry lapil sa rozumu a šiel do Viedne. V nedeľu 15. októbra cez poludnie bol na výsluchu u jeho veličenstva kráľa. O výsledku tejto audiencie píše noviny Neue Freie Presse, že gróf Khuen-Héderváry nebude dlho ministerpredsedom a že nový minister vojenských záležitostí, zákonný návrh o zbrannej moci zťahne z denného poriadku a prepracuje ho. Podivná vec je ale, že liberáli a ich vodca gróf Khuen-Héderváry ešte vždy úfajú v ich budúcnosť. Balamúti ich gróf Štefan Tisza. V politickom a verejnom živote Uhorska v najkratšom čase nastať musí obrat k lepšiemu, to ale dosiahnuť možno len tak, keď sa postavíme na základy kresťanskej a keď neohrozene vydržíme pri kresťanskej ľudovej strane.

Kresťanská ľudová strana a štátny rozpočet.

Štefan *Rakovszky* skutočný vnútorný tajný radca, krajský vyslanec, v snemovom zasadnutí 12. októbra ako odpoveď na financ ministra reč, ktorou snemu odporúčal predostrený štátny rozpočet, označil stanovisko kresťanskej ľudovej strany, že predostrený štátny rozpočet nepríma, nebude ale robiť prekážky, aby ešte behom tohoto roku stal sa zákonom.

Porada kresťanskej ľudovej strany.

Kresťanská ľudová strana snemová vo štvrtok 12. októbra držala poradu vo vlastnom kruhu. Porade predsedal skutočný vnútorný tajný radca, bývalý minister okolo osobností kráľa, predseda strany gróf Aladár *Zichy*. Prítomní boli krajskí vyslancovia: skutočný vnútorný tajný radca Štefan *Rakovszky*, pápežský praelát Ján *Molnár*, Štefan *Haller*, Karol *Huszár*. Pri súčasnení sa i početných vonkajších členov, pojednávalo sa o rozličných záležitostiach strany.

Nový minister obchodu.

Po smrti ministra Hieronymiho záležitosti ministerstva obchodu viedol finančný minister Ladislav Lukács. Za ministra obchodu jeho veličenstvo kráľ, na predlohu ministerpredsedu vymenoval krajského vyslanca Ladislava Beöthyho

Nový minister narodil sa roku 1860, štúdia od-
bavil na Universitách vo Viedni a v Berlíne.
Do roku 1905. bol fôišpánom stolice biharskej
a mesta Nagyváradu. Je on kreatúra grófa Šte-
fana Tiszu.

Štátny rozpočet na rok 1912.

Finančný minister Ladislav Lukács 12. ok-
tóbra v zasadnutí snemovne vyslancov v sprie-
vode obvyklého exposé predostrel štátny rozpo-
čet na rok 1912. Súvaha rozpočtu je nasle-
dovná:

Riadne príjmy	1.667,091.211 korún.
Mimoriadne príjmy	185,656.450 «
Súhrnom:	1.852,747.661 korún.

Riadne výdavky	1.580,378.496 korún.
Mimoriadne výdavky:	
a) priechodné výdavky	103,439.241 «
b) investície	168,877.261 «
Súhrnom:	1.852,694.998 korún.

Súhrnné príjmy	1.852,747.661 korún
Súhrnné výdavky	1.852.694.998 «
Präliminovaný zvyšok:	52.663 korún.

V porovnaní s tohoročným krajinským roz-
počtom riadne výdavky sú o 80,460.541 korún
a riadne príjmy o 123,131.278 korún vyššie
präliminované, než byly na rok 1911.; mimo-
riadne výdavky sú ale 65,689.458 korún a mi-
moriadne príjmy o 23,019.254 korún vyššie, než
boly präliminované na bežný rok.

Zo snemovne.

Zákonné predlohy o zbrannej moci sú ešte
vždy na dennom poriadku v snemovni krajín-
ských vyslancov. Pokusy na uzavretie mieru
medzi politickými stránkami sa posiaľ nepodarili
preto opozícia liberátov núti k nepretrženému
hlasovaniu; krajinský vyslanec Polónyi 17. okt.
proti predlohe rečnil len cez polštvrtnej hodiny.

Z CUDZOZEMSKA.

Úspechy monarchistov v Portugalsku ne-
zapiera už viacej ani slobodnomurárska vláda.
Pri tom ale tým viacej zúri proti katolíckemu
duhovenstvu.

Revolúcia v Chíne vypukla tieto dni. V
mestách Hankau a Vučang proklamovali novú

dočasnú vládu. Revolucionári chcjú trónu po-
zbaviť panujúcu dynastiu a vyhlásiť republiku.

Taliano-turecká vojna trvá ďalej, k uzav-
retiu pokoja neni výhladov. Turci bojkottujú
Talianov. V Tripolisi nebolo ešte značnejšej
bitky.

BESEDNICA.

Dvaja bratia Sivoňovci.

Odmnou vyznačená rozprávka.

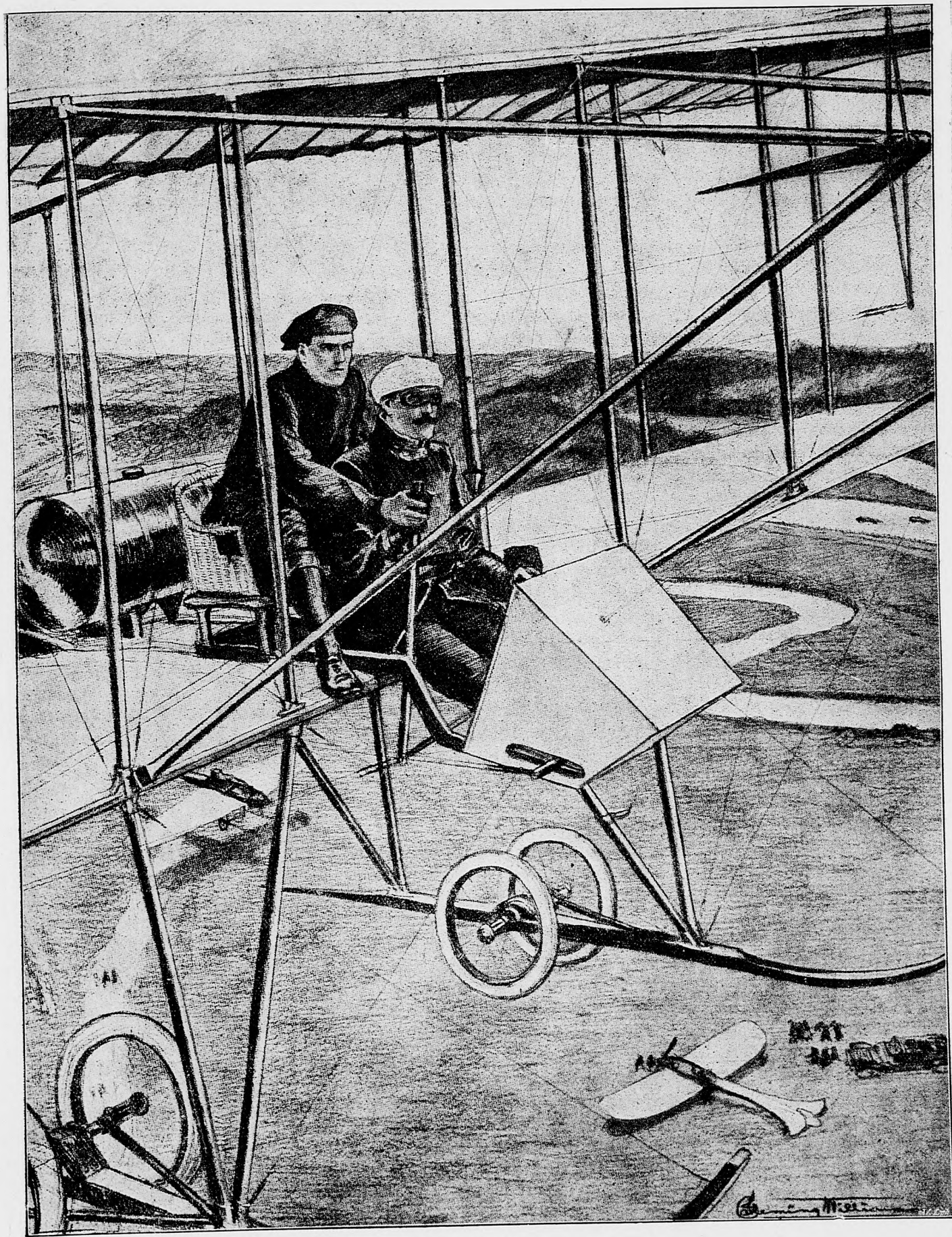
Napísal: Ondrej Kriston.

U staručkého farára.

Staručký farár, po krátkej prestávke pokračoval:
— Možno síce povedať, že každý človek je ne-
spokojný. Veľmi málo je takých, ktorí by nechceli byť
bohatšími, ani zdravšími, ako sú. Ešte i králi častokrát
na tom majstrujú, jako by mohli vyrvať niektorú kra-
jinu z ruky iného kráľa. Ačkoľvek i oni sa raz uspo-
koja s tromi lakťami zeme; lebo len mŕtvý má na do-
stač zeme, živý nie. Prečo by nešiel teda na lep ten
ozaj horho-fažko pracujúci chudobný ľud, keď ho tým
vábila: podelíme zeme pánov, či treba i tebe z nich
nekoľko jutár? Však vieš dobre, že i chriášta jeho vla-
stným hlasom chytajú. Chudobný človek chytro skočí
do toho, chytro sa zapáli, jako suchá slama. K múdre-
mu uvažovaniu priviesť ľudí, je mnohokrát veľmi fažko; ale
rozštváť v nich driemajúcu nespokojnosť, to už ozaj je
to najľahšie na svete.

— Povedal som už, že je to i najväčšia nesvedo-
mitosť. Lebo keď by o mesiac, o pol roka, lebo o rok,
alebo o desať rokov skutočne prišlo, čo socialdemokra-
cia tak veľmi sľubuje, keďby každému bedárovi, každému
neborákovi človečkovi mohla dať aspoň jedno, lebo
dve jutrá zemičky, alebo keďby dajako ináč napomohla
všeobecné dobro ľudu — vtedy by som i ja zodvihol
klobúk pred ňou. Kebych len toľko môhol vidieť, že
aspoň máličko dá, kto tak veľa sľubuje. Aspoň kúsok
plátna z mnoho pazdiera. Lež od mnoho rokov darmo
strežiem, čakám aspoň za necheť dobrého výsledku,
lež nevidím z toho veľkého vykúpenia sveta ani gom-
bička. Len to vidím, že s podnecovaním nespokojnosti
trápia, nešťastlivým činia a odaňujú chudobný ľud, ktorý
čím väčšmi počúva na buričov, tým skôr zabudne na
Boha, tým menej miluje si vlast — tým je nešťastli-
vejšim.

— A toto všetko preto, lebo je to pre tých buri

Takto učia viesť lietací stroj.

čov, ako vidno, dobrý zárobok. Ako spolublžného odporúčam žida, i pohana. Ale ťažko pochopím, prečo triezvy slovenský ľud ide práve za tými židmi, ktorí tú «svet spasíť majúcu socialdemokraciu» po celej krajine roztrubujú?

— Nehovorím tak preto, že sú židia, ale že nešťastie rozširujú. Lebo však židovská krajina bola pozemskou vlasťou i nášho Pána Ježiša Krista. Jedine to je pravý, spasiteľný, šlachetný socializmus, ktorý on učil a za ktorého pravdu i zomrel. Udrži sa on do nekonečna! To je isté. Ale koho učenie protiví sa jeho učeniu, kto chce byť múdrejším, než bol on, ten nemôže byť iným, jako falošným prorokom. Ježiš usiloval sa vliat do nás mäď lásky, títo však nenávisť a závišť, ten čertovský a smrteľný jed, cheú vliat do nevinných duší. Z takéhoto jedovatého semena jako môže vyklíčiť niečo dobrého?

Cele dojatý počúval Janko Sivoň múdru reč starého kňaza. Len tak preglal každé slovo. Cítil, že teplé vlnky sladkého pocitu prelievajú sa v jeho veľmi usuzovanom srdci. Všetko práve tak myslel, tak cítil i on všetko to, čo tento múdry človek povedal — len že na jeho nezbehlý jazyk neprišli tak ľahko zodpovedajúce slová.

— Dosť bude na dnes toľko, Janko môj — povedal konečne staručký farár. — Chod domov s tým, čo si posiaľ počul. Porozmýšľaj o tom. Ak by si sa cheel ešte niečo opýtať, dvere sú ti otvorené. Nech fa nemrzí, že si sa dal podvrátiť. Každý múdry človek preskočí raz járok bláznivých, keď sa mu zachytia v hlave takéto besné myšlienky, ktoré druhý len tak ľahko nechá si preleť popri rozume. Ale dobre si zapamätaj: že veľká je to pravda, že *volne* mysleť je pekne, *správne* mysleť je lepšie.

Medzitým prestal dážď. Veselý lúč slnečný temer usmievave predral sa zpomedzi roztrhaných mračien, sťa usmievavý lúč rozveselujúceho sa ducha Janka Sivoňa. Teraz už nebol srditým mechúrikom, ktorý sa pre všetko naduje. Stal sa veselým, rozpravným. Sotva že prichlopil doma pitvorné dvere, hlasite, z vesela začal rozprávať:

— Počuj, žena, veru je múdry ten náš starý farár! Opravdivý patriarcha. Tak hovoril, ani čo by mi bol vlastným ocom. Vybil mi z hlavy veľmi mnoho trápnych myšlienok, ktoré minuleť nedele nahnal do mňa ten diabolský socialista. Taký som teraz, jako by zo mňa svalili centovú skalú. Ešte všetko dobre nerozumiem: budem mať ešte niečo na riešenie. Avšak už i teraz hodne mi ulavilo na duši, že som nevdušil do seba, čo mi svedomie hryzlo. Tak treba! Múdry človek zaujíma sa o to, čo mu je nie zrejmé, čo úplne nerozumie.

A s gazdovou predošlou veselostou navrátila sa zase i radosť do domu. Lepšie padlo ešte i jedlo. Tým viac, lebo i milé zabávanie hrajúcich sa dietok činilo ho chutnejším.

(Pokračovanie nasleduje.)

CHYRNÍK.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Kardinál knieža primas Klaudius Vaszary arcibiskup ostrihomský 27. októbra v tichosti odbavuje 20 ročné jubileum svojho vymenovania za knieža primasa Uhorska a arcibiskupa ostrihomského.

Z biskupstva nitrianskeho. Koloman Smida dekan-farár nitriansky, neunávne horlivý podporovateľ všetkých katolíckych pohybov 12. októbra slávil 25-ročné jubileum svojho vysvätenia za kňaza. Z tejto príležitosti prepočetní vyslovili mu vrelé blahoželania. Opát-kanonik Štefan Kútvaszer 8. októbra za veľkých slávností posvätil obnovený kostol v Turzovke na Kysuciach.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie na III. nedeľu októbrovú, totiž na 15. októbra ustanovil nedeľu tlače a sbierku ku podpore katolíckej tlače otvoril s 2000 korunami. — Dňa 8. októbra osvietený pán biskup v kostole semenišťa za pekných slávností a v sprievode peknej reči do Marianskej Kongregácie prijal 12 členov, — Stoličný kultúrny spolok 8. okt. vydržoval riadne ročné shromaždenie v meste Metzenzef. Z Košíc ku shromaždeniu cestujúci, pristavili sa v Jászove, kde boli pohostení v praelatúre a pripojil sa ku nim dr. Melchior Takács, praelát praemonstratských kňazov, ako predseda kultúrneho spolku. V meste Metzenzef slávnostne privítali všetkých, čo účasť brali na kultúrnom shromaždení. — Dr. Engelbert Mázy školdozorca gymnazialnych škôl, okresu košického i v tomto roku poverený je s dozorstvom gymnazialnych škôl v Prešove, Szatmárnémeti a Máramarosi. — Minister orby za prospešné kynoženie chrústov pochvalu vyslovil stoličí. Do katolíckeho autonomického kruhu minulý týždeň vstúpilo 13 nových členov. — Dr. Ferdinand Szolt prefessor tunajšej kráľ. akademie po 45 ročnom blahonosnom účinkovaní odobral sa na odpočinok, z ktorej príležitosti početní priatelia vyslovili mu blahoželania, ku dlhému a pokojnému životu. — Spolok sv. Imricha tunajších juristov 14. októbra usporiadal prvý zábavný večierok. — Eduard Medveczky, praelát kanonik a veľpraepošt kapitule na domoveň sv. Jozefa opustených dietok daroval 22 korún.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Grécko-katolícky osvietený pán biskup, skutočný vnútorný tajný radca dr. Ján Vályi, ako iní arcipastieri ochotne prijal protektorát XI. Katolíckeho Valného Shromaždenia, ktoré od 12—14. októbra vydržia sa v Budapešti. — Výbor stolice šárišskej 9. októbra vydržoval zasadnutie, v ktorom

súčastnilo sa veľa výborníkov a za hlavného slúžneho okresu Héthárs 160 hlasmi vyvolený bol dr. Mikuláš Kádas, proti Rehorovi Kovaliczky, ktorý dostal 60 hlasov; za slúžneho vyvolený bol Géza Piller. Pri pojednávaní návrhu o obštrukcii v krajinskom sneme, stoličný výbor 100 hlasmi vyslovil sa proti obštrukcii. Z tohoto vidno, že stoliční páni šárišskí nachodia sa celkom v pazúroch mungovecov. — Spolok katolíckych tovaryšov 15. októbra zariadil podarenú vinobranú zábavu. — Stoličné učiteľstvo pred rokami uzavrelo, že pre svoje deti, ktoré ďalej študovať majú na tunajšom gymnáziume, postaví domoveň. Z rozličných milodarov a vlastnou pomocou pošfastilo sa túto domoveň postaví s internátom pre 24. žiakov učiteľských a iných rodín. Domoveň posvätená a svojmu cieľu odovzdaná bola 11. okt., z ktorej príležitosti rečnili kráľ. školdozorca Elemér Szabó a predseda spolku učiteľského Pavel Chytil. — *Bardajov*: Tunajšie mesto popravuje platy svojim úradníkom, kaplánom ale nechce platy povýšiť, ačpráve by to veľmi zaslúžili a mesto k udržiavaniu a zaokrytiu náboženských potriebnosti dostalo nekdy veľký majetok kostola sv. Egida. — *Aboš*: V chotári obce Aboš minule objavili jaskyňu kvapkavca. Jaskyňa pozostáva z dvoch sieň, ktoré spája jedna 6 metrov dlhá a úzka chodba. Prvú miestnosť nazvali Dvoranou, v úzadí ktorej z kvapkavca napodobený je vodopád. Z dvoraný otvára sa jedna menšia bočná sieň, v ktorej kvapkavec predstavuje záclony a preto túto sieň nazvali divadlom. V druhej väčšej sieni, ktorú nazvali dvoranou Ottu Ludmanna, stojí z kvapkavca utvorená veža babylonská. Z tejto dvoraný tiež sa otvára jedna menšia sieň, takzvaná Komora kostí. Karpátsky spolok jaskyňu vyárenduje od obce Aboš.

Chýry zo Spiša. V Richvalde na 3. októbra vypísanú licitáciu na les nikto sa nehlásil. V novembri znovu bude licitácia. — V Ménharde, v Durande, ďalej vo Farkašovciach, v Žakovciach, v Tomašovciach a v Hrabušiciach onedlho zavedú telefon. — Podhradský katolícky spevokol 1. októbra sriadil vydarenú tanečnú zábavu. Pri večeri slečna Margareta Maurer pekne prednášala jeden monolog. — V Kézmarku 17-ročný klampiarsky tovaryš Jozef Popardinecz Michalovi Lebdovi ukradol z domu 260 korún. Mladého zlodēja hladajú. — Stará Lubovňa 30. okt. predpoludním predá 2188 kubičných metrov stojaceho smrekového a jedloveho dreva, ktoré je na 12.881 korún šacované. — K starolubovenskému okresnému súdu vymenovaný je za podsudcu Pavel Hvozdvics notár prešovského okresného súdu. — Medzi Poprádom a Dobšinou vystaví štát telefon. — V Javorine na uprázdnenú učiteľskú stanicu vyvolili učiteľku Helenu Kozma z Prešova, sestru jágerskej učiteľky. — Lubický virstliar Henrik Janovszky, ktorý z Poľska pochádza, na priemyselnej vystave v Budapešti dostal dve odmeny. Od neho vystavený sviňský syr dostal prvú odmenu a slanina tretiu. — Podhradskému r. k. učiteľovi Jánovi Fuhrmanovi ktorý už 48 rokov učí, minister výučby na uzna-

nie jeho zásluh udelil 200 korunový ročný osobný doplatok. — Levočský mestský dom mienia upotrebiť na muzeum. — V Kézmarku majú ethnografickú výstavu sriadíť. — V Popráde 4. okt. uhličný plyn zadusil poltrefaročnú dievočku železničného robotníka Štefana Szémána. — Vo Veľkom Lipniku 4. okt. Ján Čarnota Jantko v izbe zabil 60 ročného Štefana Gvozdjaka, zlomil mu 8 žebier. Už od dávnejšia žili pre role v nepriateľstve. Nešťastný vrah už sedí v levočskom žalári.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Munkáčsky biskup Julius Firezák z príležitosti svojho 50-ročného kňazského jubiläuma na všeliaké dobročinné ciele dal 43.000 korún. — Neapolský arcibiskup kardinál Brisco prírodnými nehodami stihnutým obyvateľom prispel s pomocou 5000 korún. — Jeho Svätosť pápež im tiež poslal väčší obnos. — Zemetrasením stihnutej kečkemétskej kat. cirkevnej obci poslali ďalej: jágerská kapitula 1000, vesprimsky biskup barón Karol Hornig 500, pannonhalský arciepát dr. Tibor Hajdu 1000 a vacovská kapitula 1000 korún. — Minule zosnulý ostrihomský kanonik Anton Pór na v ostrihome sa stavať majúci chlapčenský sirotár poručil 350 tisíc korún. — Kaločský kanonik Jozef Schweitzer na podporu pod vedením mnišiek stojacich škôl složil 40 tisíc korunovú základinu. — Vacovský biskup gróf Karol Csáky vacovskú marianskú kongregáciu pánov, obdaroval s pekným domom a s kapličkou. — Jágerský kanonik Ján Foltin na útraty tohoročného valného shromaždenia katolíkov Uhorska dal 500 korún.

Elektrická železnica cez Tatry. Rakúska vláda vyjednáva s uhorskou vládou o tom, aby cez Tatry z našej strany od Barlangligetu po Lišo a z rakúskej strany od Zakopaného po Lišo bola postavená elektrická železnica. Takto by sme my od Poprádu na poľskú stranu Tatier mali bezprostredné spojenie. Tu poznamenávame, že aj od Podolinu po Orlov najbližšie budú stavať železniciu, ktorá bude stáť 3 milióny 373 tisíc korú.

Nešťastie robotníka. Strojník účasť knihtačiarne v Turč. sv. Martine Ján Trnovský tieto dni čosi chce napraviť na stroji. medzi čím sa mu pravá ruka dostala medzi valce, ktoré mu ju odtrhly. Ťažko raneného strojníka odviezli do nemocnice, kde mu ruku amputovali.

Jestli hľadáte spoľahlivý a dobrý prameň k objednaníu potrebných článkov a darov každého druhu, žiadajte si na poštovej dopisničke bohato illustrovaný, hlavný cenník s viacej ako 3000 vyobrazeniami cis. a kráľ. dvornej firmy Hanns Konrad, vývozný dom Brűx číslo 2828. (Čechy) ktorý na každého posiela sa zdarma a franko. Tenže obsahuje najväčší výber hodín každého druhu, zlatý a strieborný tovar, hudobné nástroje, predmety z ocele, kože, načinia k fajčeniu, ručný tovar, články domácnosti a toaletné, zbraň, atď. za najlacnejšie fabričné ceny a objednávky u tejto firmy, ktorá významená je cis. a kráľ. orlom, zlatými a striebornými medaillami najvrelej sú k odporúčaniu.

DOPISY.

Trstena (Orav. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krestane».

I my chápeme.

Slov. Týždenník horekujúc nad Hlinkovým odlúčením sa od Týždenníka a spoločencov jeho, píše, že teraz už chápe, ako dovolilo svedomie Hlinkovi odvrátiť sa od nich, ba zrovna postavil sa proti nim. Že to vraj zaiste preto, lebo Hlinka sa spojil s Párvm a Smížárom a vôbec s ľudákmi.

Nuž veď by to veru neurobil zle, keď by aj tak bolo! Len že ja myslím, že Hlinka je ešte dnes ďaleko od toho, bárs sa i vyrovnal s pánom biskupom, bárs už teraz aj nenapáda svojich oltárnych bratov. My ináč chápeme, ináč pochopujeme vec! A síce takto: Keď pred niekoľko rokami začali národnári, medzi nimi i Hlinka, ten krutý boj proti koalícii, a keď preto Hlinka prišiel do sporu s pánom biskupom a v náruživosti sa zabudol a skutočne písal o pánu biskupovi tak, jako to Týždenník mu vytýka a keď následkom toho v Ružomberku, v Lúčkach, v Černovej, v Zohore a inde stalo sa to čo sa stalo — vtedy každý zdravo smýšľajúci človek musel si myslieť, že to tak dlho, vždy trvať nemôže, že to musí mať nejaký koniec. Bolo to zrejmé, že Hlinka musí lebo prestať napádať vrchnosť cirkevnú a hasiť svojim jednaním rozpálené mysle ľudské a napravovať zapríčinenú škodu duševnú — alebo musí pocítiť prísne censúry (tresty) cirkevné.

No, týždenníkovecom bolo by milšie bývalo toto posledné, lebo z toho bola by zase len cirkev katolícka maia škodu! Predsa ale, buď Bohu chvála, to až tak ďaleko nedošlo! Hlinka za dva a pol roka mal času rozmýšľať v Segedíne o pravidelnosti svojho jednania a tak sa zdá, že keď nebol ustavične dráždený, huckaný a štváný, prebudil sa v ňom duch kňaza posväteného a prišiel k inému presvedčeniu: a toto presvedčenie, jako i Týždenník uznáva, potvrdili jesuiti v Kaloči. Hlinka prišiel domov, smieril sa s pánom biskupom, v ďalšom svojom jednaní zachováva slušnú mieru a teraz prijal pána biskupa v Ružomberku tak, jako sa to sluší na kňaza katolíckeho.

Takto my to túto vec chápeme! A dľa mojej mienky netreba by bolo bývalo ani žiadnej polemie, keď by bol Hlinka verejne vyznal: zhrešil som, čo som urobil zle bolo a budem sa usilovať všetko napraviť! Uznám ale, že toto je fažká vec každému človekovi. Hlinka ale odôvodnil svoje terajšie jednanie iným spôsobom. A

teraz zase zle, nedobre naňho zo strany Týždenníkovecov.

A veru má ten Hlinka trocha pravdu! Ja sa len tomu divím, že on to nevidel už dávno. Bo veď nože si len povážme, že pre prechmaty politicko-národné boli trestaní skoro výlučne iba katolíci. Hodža v Týždenníku nič miernejšie nepísal, ako Hlinka a iní v Lud. Novinách. A predsa Hlinka sedel v chládku dva a pol roka, Bielek a Baior museli ujsť do Ameriky, Skyčák pár razy peňažitú pokutu platil — a Hodža? — Hodžu zdá sa mi, odsúdili raz do áreštu, ale neviem o tom, že by to bol odsedel a čosik tam platil peňažnej pokuty. Na vzdor toho, že sa on v novinách svojich nič menej neprehrešil, jako iní národnári katolícki, predsa je tak vážnym u ministra Székelya (unitáriusa), že toľto — jako sa chváli — celé týždne môhol chodiť na krky v záujme Hlinkovom. Iného národnára katolíka bol by Székely už v prvý týždeň zaiste von vyhnan. No ale Székely je patentovaný liberál a Hodža tiež a jako takí sú nepriateľmi cirkvi katolíckej, i preto sa tak ztrpeli navzájom celé týždne.

A potom zase: farárom luteránskym, aspoň u nás v Orave, ani jednému neodňala vláda doplnok kongruy pre národniarstvo, katolíckym ale áno. Alebo čo sme zkusili nedávno, keď mal farár luteránsky vo Veľkej Vsi jubileum? Skoro všetci úradníci stoliční boli tam prítomní a zdravkali mu, bárs je on aj tuhým národniarom. Keď by to ale mal katolícky kňaz, takúto slávnosť a opovážil by sa tam isť úradník, už by bolo po ňom, jako sme to zase zkusili, keď mal farár katolícky v Hladovke tiež 25 ročné kňazské jubileum a sotva sa kto i z kňazov opovážil k nemu isť.

Všetko toto čo dosvedčuje? To, čo Hlinka tvrdí: že z doterajšej národnárskej politiky katolíci, i kňazi, i veriaci majú iba škodu a že pod kepienkou národnej politiky ubíja sa katolicizmus a tak sa zdá, národnárska politika do terajška neznabohom (i maďarským i slovenským i luteránskym) slúžila iba za vhodný nástroj k utlačaniu cirkvi a viery katolíckej. My to takto chápeme!

Pravoverný.

***

(Dokončenie.)

Szepestótfalu.

Najnovšie od 1910 roku, ba už i prvej, pracuje nový náš pán duchovný na obnoveniu ducha Kristového a na prebudení spiacich, netečných kresťanov z ohľadu svojej povedomosti kresťanskej ako aj z ohľadu svojej spolupatričnosti a spolupriateľnosti katolíckej. Z tej príčiny toho roku na Turíce cez 8 dní vydržované tu boly sv. missie, ktoré spravovali otcovia misiónári Lazaristi. Bolo to dačo nového a neobyčajného pre Slovenskú Ves, lebo missie tu u nás ešte od pamäti sveta neboly. Že akou zvedavosťou a radosťou sme sa na nich najviacerí súčasťnili, sotva sa dá opísať.

Kým sme sa my ale duševne obnovili, mnohí iného vierovyznania hľadeli na to plnou nenávisťou, čo sa v

Slovenskej Vsi deje a to kde-tu i na javo dali. Najnovšie bol u nás i pán tajomník Katolíckej Ľudovej Jednoty z Budapešte, ktorý nás veľmi pekne poučoval a k boju, to jest viac ku *sebaobrane* proti napádaniu nepriateľsky smýšľajúcich slobodných murárov, židov a iných pobludených našich spolubratov oduševňoval. Poznámka musím, že následkom poučovania a povzbudzovania pána farára už od 1909 roku Katolícka Ľudová Jednota uvedená je v našej farnosti a má vyše sto údov. I vo spolku Sv. Vojtecha je vyše 40 údov. Čítajú mnohí, asi 15, Kresťana, chodia sem i Posol B. Srdca a Sv. Rodina z každého do 30 výtiskov. Zavedené máme najnovšie i Braterstvo sv. Ruženca, Braterstvo B. Srdca ale už dávno bolo uvedené.

Že sa následkom tolkej práce duch, sebaopovedomie a spolupatričnosť u nás prebúda, vidno to bolo i z toho, že pri najnovších voľbách do stoličného výboru katolíci skoro celého okresu hlasovali na nášho pána farára, ktorý že prepadol *jedným* hlasom, pripísať sa musí len netečnosti daktorých, asi troch našich farníkov. Kým z luteránov so židami spojených — málo chybal, že i mrtví neodhlasovali — z našej strany nektorí ešte vždy nechcú poznať potrebu obrany proti tým, ktorí sú nám nepriazniví nielen vo viere, lež i v politickom občanskom a obchodnom živote. To je ale potešiteľné, že kým evanjelici na tú voľbu dvojdňovou pijatikou sa chystali, naši katolíci dostavili sa ku urne celkom ztriezvi a len po odhlasovaní malučko sme boli pohostení pohárom vína a cigarkou.

Že nad tým našim prebudením a spoludržaním nakoľko mrzia sa evanjelici, vidno z toho, že sa nehrozia i toho najošklivejšieho osočovania a luhárstva na nás a na vel. p. missionárov. Dľa ich smýšľania spoludržať, za svoje presvedčenie bojovať, svojich podporovať slobodno je len luteránom a židom, katolíkom nie, bo je to huckanie, podpaľovanie proti inovercom. Oni si snášanlivosť náboženskú tak vysvetľujú, že my katolíci spoludržať nesmieme, svojich ľudí a svoje presvedčenie zadržávať nám neslobodno, my máme ich zásady a ľudí podporovať, my sme povinní chrbet držať, keď nás šľahajú, ba bez slova sme povinní znášať bárs by nám i remenie z kože rezali, bo keď sa ozveme alebo sa bránime proti nepravosti a sa oslovíme a spolu držíme, to jo už huckanie a poburovanie proti náboženskej snášanlivosti, to je hriech u nás (a len u nich čnosť), to je nám neslobodno.

Že takto smýšľajú naši bratia inoverci, ukazuje to nasledujúca smutná udalosť:

V nedeľu 3. septembra po službách božích (luteráni mali vtedy u nás kermeš, výročitý to deň posvätenia (?) luteránskeho chrámu) vypukol oheň blizo kostola luteránskeho, z domu jedného luterána, ktorý oheň následkom nedostatku vody a veľkej suchoty, v krátkom čase desať príbytkov, tri luteránske a sedem katolíckych, znivočil so všetkými gazdovskými stavami, s celou potravou a zásobou zbožia. Tu hneď vymysleli rozličné luhaniny na nás a na missionárov.

V slobodnomurárskych novinách «Világ» zo 7. sept. bolo to napísané, že missionári huckali proti ich viere, že proti inovercom povzbudzovali v kázňach ku rozbroju a nepokoju, ba že zakázali podporu prijat od inoveriacich, bárs by katolíci od základu vyhoreli, ba aj to sa opovážili ľhať, že katolíci povedali, že oheň preto vypukol, bo luteráni mali Kermeš atď.

Kto by aj vedel všetko opísať, aké luhaniny vymýšľajú na katolíkov. Všetko to je ale to najpodlejšie osočovanie a luhárstvo bez všetkého základu. Vieme my odkiaľ vetor fúka a kam tým cieľia, lenže chvála Bohu my už dobre známe nešlachetné plány inovercov a nedáme sa odviesť od svojho presvedčenia a povedomia katolíckeho, lež s pomocou Božou nasledovať budeme napomínanie a poučovanie našich vodcov, pravých ľudomilov kňazov, i svetských, len týchto chceme sa pridržať. K čomu nech Boh dobrotivy udelí nám stálosti, smelosti a svojej sv. milosti. Či nie tak, milí bratia Slovenčania katolícki?

Pozorovateľ vecí.

***

Trnava.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Ráčte prosím uviesť tieto riadky v našom milom «Kresťane».

Dňa 1. októbra vydržovali u nás socialdemokrati ľudové shromaždenie, na ktorom to sa prihodilo, že súdruh E. Lehocky z Prešporka vystúpil proti národnárskej strane. Veru čudné veci hovoril Lehocky o tých páňkoch, ktorí našu kresťanskú ľudovú stranu, našich poctivých vodcov, našich kňazov, slovom všetko čo je katolícke, tak drze hanobili a tupili, Lehocky, ako spojenec národnárov znamenite zná vodcov «za tú našu slovenčinu», preto ich napádal tak smeľe bez obavy, že by preto s nimi snáď i pred súdom mohol mať neprijemnosť.

Lehocky rečnil o tom, ako vodcovia strany národnárskej zradili slovenčinu. Odkedy Héderváry ostal ministerpredsedom, nestarajú sa viac o slovenčinu, ani o všeobecné právo volebné, čo bolo hlavným bodom programu národnárov. Lehocky vie, že poprední národnári stali sa tajnými liberálmi. Že jednoducho pakujú a machujú s liberálnou vládou. Že obdržali od nej sľuby a peoiaze, za čo vďačia sa Hédervárymu s tým, že v ich novinách ani len slovíčkom nenapádajú mungov a ich vládu, ba agitujú za to, aby Slováci bez podmienky odhlasovali nové vojenské farchy.

My Trnavčania len teprv sme poznali národnárov. Teda takí sú to ľudia? Najprv špincú na liberálov, potom však vstúpia im do služby a prijmu od nich peniaze.

Je to počestnosť? V našom okrese od prvku buntošili, balamútili ľud, štváli ho proti kňazom, proti Katolíckej Jednote, proti kresťanskej ľudovej strane a hľa, odhalil ich socialdemokrat Emanuel Lehoczky, že veru národnári nekráčajú po rovnej ceste, lež že radi sa

pojednávajú i s liberálmi. To je veru špatná zrada. Pokoj treba mať s takými ľuďmi.

Pozorovateľ.

Spisy redakciou odporúčané.

Pre kresťanskú mládež veľmi vrele odporúčame duchovným otcom a katolíckym učiteľom veľmi významné dielo «Mučenica čistoty» rečené. Stojí ono len 7 halierov a obsahuje 26 strán. Obsah je diamantový, štýl prístupný a milý. Povolanie je dielko toto v nevy-sloviteľnej miere prájne, podporovať poctivú mravnosť kresťanskej mládeže, ktorá je vystavená tak početným a hrozným pokušeniam tela, zlých ľudí a diabla. Veľmi odporúčame dielko toto prevzácne. Dostať ho u dra Jozefa Janda v Nitrapereszlény. U tohože neunávného pôvodcu dostať aj pekne viazanú modliacu knižku, 400 strán obsahujúcu «Nábožné Vzdychy» rečenú za dve koruny. Kto chce hodne ctíť sv. Jozefa a pochop mať o jeho znamenitostiach, nech si ju čím skorej zadováži.

Michal Straka
správca fary.

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdá sa, že je spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele jedon taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale požičky sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostred-nictva môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o po-žičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitel-intézete».

Odkazy redakcie.

B. H. R. Opetne sme sa osvedčili, že sa nemiešame do škandálov národnarských.

J. S. P. Ďakujeme! Dobré sa majte.

V. S. N. Ten namyslený človek si myslí, že on sám v jeho osobe predstavuje národ. Dožijete sa toho, že vám aj tento horegroš do mláky padne.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 17. októbra.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor. 23.85—24.70
» stolnobelohradská, nová...	« 23.85—24.50
» peštianska, nová	« 23.75—24.60
« banátska, nová...	« 24.60—24.60
Jačmeň nový, prvotriedny	« 18.30—18.70
Ľaz prvotriedna	« 20.35—20.50
« druhotriedna	« 20.05—20.25
Ovos prvotriedny	« 19.40—19.80
« druhotriedny	« 19.00—19.20
Kukurica	« 18.60—18.80
Rasca (kmín)	« 70.00—70.00
Konopné sáme	« 29.50—31.00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18.80	18.40	18.00	17.60	17.20	16.80	16.20
č.		7	7½	8			
K.		15.40	14.40	9.60			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor. 12.00—12.20
« hrubé	« 11.10—11.30
Fazula veľká biela	« 29.00—30.00
Fazula strakavá	« 27.00—28.00
Zemiaky (hornouhorské) biele	« ————
« « ružové	« ————
« « žlté	« ————
Hrach lúpaný	« 56.00—57.00
Hrach nelúpaný, čistý	« 29.00—29.00
Šošovica čistá	« 48.00—70.00
Proso	« 18.00—20.20
Datelinové sáme, červená datelina	kor. ————
« « lucerna	« ————
Mak	kor. 100.00—120.00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

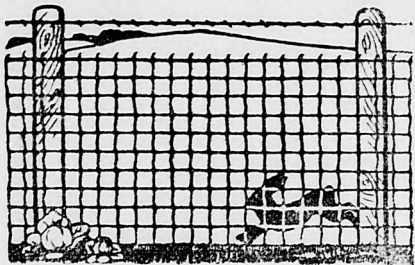
Sviňská masť budapeštianska	kor. 164.00—165.00
Slanina mestská 4-kusová	« 143.00—144.00
« « 3-kusová	« 144.00—145.00

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provozovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý peštará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapešť, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osahu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľia pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredu. — Zvláštné výhody ústavom povolené požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podľnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povoluju sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len la né uhodnovenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

PODIVNE LACNÉ PLOTY

Domáce dôroby!

Zriedkavej jakosti.

Veľmi ľahko k upotrebeniu.

Nepočítané listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drôtu

nedostiziteľnú zvláštnosť.

Dôrob z cinkovaného drôtu. — Zabarviť netreba. Cena štvorcovho metra od 30 hal. vyšej.

K objednaní u vylučného dorabateľa:

Alexander Haidekker

Dielňa pletiva a plotov z drôtu

Budapest, VIII., Úllői-ut 48/60. sz.

Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franco zdarma.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáb mäkké jak páper, drapané 30,

38, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného čínovatu i dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dĺžka 116 cm. šírka K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dĺžka, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dĺžka 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dĺžka, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu posteľ K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franco s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade pora **Benedikt Sachsel, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Prima Solingen britvy

garantované z najlepšej anglickej ocele kované, rukou šlifované, presne obilahnuté, hotové k upotrebeniu No. 8701. s černo poliřovanou rúčkou 1/4 plitko šliřované 1/4 širok s schránkou K 1.70. No. 8702. černo poliřovanou rúčkou 1/4 plitko šliřované 1/4 široké so schránkou K 2.20.

Väčši výber predmetov k holeniu potrebných najde každý v mojom hlavnom cenníku so 4000 vyobrazeniami, ktorý na žiadosť každému zdarma a franco. — K dostaniu u. c. a kráľ. zasielka

HANNS KONRAD

vývozný dom Brüx, č. 2837. (Čechy.)

Najlepší český pramen k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáb biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; najfajnejšie papierie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franco.

Hotové posteľe z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dĺžka 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dĺžka, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K, podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnúc franco. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obširný cenník zdarma a franco.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Rušeň!

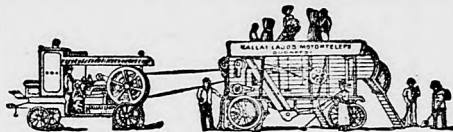
!! S 18 prvými vyznaceniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvirelej **Ludvika Kállai** elektrické benzinlokomobil stroje ku mlažbe s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchjší a najdokonalejší mlažebny stroj prítomnosti

Bez strojnika ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobytná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili. Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franco.

Rušeň!

Šporkassa v Popráde

základný kapitál 240000 korún, rezervná základina 125000 korún. vklady 2.650.000 korún. Prijíma vklady a dáva od nich

4% čistých interessov.

Všimnite si

pri kúpe všeliakých v domácnosti potrebných predmetov a darov každého druhu hlavný môj cenník so 4000 vyobrazeniami, ktorý na žiadosť každému posielam zdarma a franco každodenne, cis. a kráľ. dom vyvozný

HANNS KONRAD

Brüx, čis. 2850. (Čechy.)

Z vlášte k odporúčaníu

je kúpa v domácnosti potrebných článkov a darov aké obsahuje hlavný so 4000 obra mi opatreny cenník, ktorý na žiadosť ochotne, zdarma a franco posielam

HANNS KONRAD

cis. a kráľ. hlavný zasielca Brüx č. 2845 (Čechy.)

Znížené ceny ! !

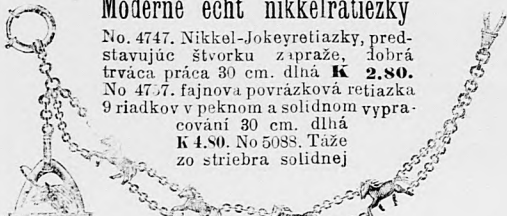
Pletené mužské vesty, sivé so sivým obkladkom K 3.60. Teplé trikot košele s duplovaným náprsníkom K 1.— veľké flanelové košele pre mužských K 1.30, svetlé veľké šlosárske košele K 1.50, pevné svetlé šlosárske obleky K 3.50, teplé gate z kozušiny K 1.30, svetlé veľké mužských K 2.60, teplé flanelové košele pre ženské K 1.30, pevné biele košele pre ženské K 1.20, veľké barchet zpodné sukne K 1.90, pekné ručníky na hlavu moderné vzorky 50 hal., zasterky pre deti 60 hal., veľké zasterky 80 hal., uteráky tucat K 2.90, biele ručníky battistové tucat K 1.30, echt farebné veľké ručníky tucat K 1.60

ADOLF ZUCKER PILSEN 39.

dielňa tkani a bielizne. Zasielky s postovou dobierkou, za nezopovedný tovar návrat peňazi. Cenníky zdarma a franco.

Moderné echt nikkelratiezky

No. 4747. Nikkel-Jokeyretiazky, predstavujú štvorku zapraže, dobrá trvaca práca 30 cm. dĺžka K 2.80. No 4757. fajnova povrázkova retiazka 9 riadkov v peknom a solidnom vypracovaní 30 cm. dĺžka K 4.80. No 5088. Táž zo striebra solidnej

práce K 25.— Žiadne riziko! Zámena povolená alebo návrat peňazi. Zasielka s poštovou dobierkou alebo pri voprednom dopostaní peňazi cis. a kráľ. dvorný zasielca **HANNS KONRAD**, dom vývozný Brüx číslo 2830. — Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posielam zdarma a franco. No 4757.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korún franco posielam 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“—LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Revolver

najopaternej vystrielaný, opatrený štátnym kolkom strelby najlepšej kvality a najkrajšieho vyhotovenia so zárukou za bezchybné funkcionovanie, zasielka c. a k. dvorný zasielca

HANNS KONRAD

Brüx, 2842. (Čechy.)

Revolver K 5.50, 6.30, 7.50, 8.50, Hlavný cenník s 4000 vyobrazeniami na žiadosť franco a zdarma Zasielka s poštovou dobierkou Žiadne riziko. Zámena povolená alebo návrat peňazi.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje 1911—1912. évre.

A Vácer—ipolyvári vonalon. A Váceri Ipolyvárra délelőtt 9 óra 57 perccor induló és az Ipolyvárról Vácerre este 9 óra 13 perccor érkező vasár- és ünnepnapi vonalpár megszüntetettik.

Az ersekújvári—németpónai vonalon a Nagybábihegyi Nyírfaig személyszállítással közlekedni tartantani tehervonat csak Nagytapolcsánytól Nyírfaig fog személyszállítással közlekedni.

A ceglédi—kupaikövesmajori vonalon a Cseméről Ceglédre este 8 óra 55 perccor érkező motorvonat október 31-én megszüntetettik, a Ceglédről Csemőre este 6 óra 51 perccor induló motorvonat november 1-től április 30-ig csak Cegléd felé Genjéig fog közlekedni. A Genjé felé Ceglédre este 8 óra 12 perccor érkező motorvonat november 1-én ismét forgalomba helyezték.

A Budapest nyugati pályaudvar—orszói vonalon a Budapestről Czegledre délelőtt 11 óra 55 perccor induló és a Cegléd felé Budapestre este 9 óra 20 perccor érkező vasár- és ünnepnapi, — továbbá a Kiskunfélegyháza felé Szegedre reggel 5 óra 37 perccor érkező és a Szegedről Kiskunfélegyházára este 7 óra 30 perccor induló személyvonat megszüntetettik.

Az Orsováról jelenleg este 7 óra 10 perccor induló Budapestre reggel 6 óra 30 perccor érkező expresszovonat Orsováról csak este 8 óra 20 perccor fog indulni, az érkezés Budapestre a jelenlegi marad, a Budapestről éjjel 11 óra 30 perccor induló Verejovára jelenleg 10 óra 45 perccor érkező expresszovonat — a budapesti indulás változatlanul hagyása mellett — Verejovára már délelőtt 9 óra 40 perccor fog érkezeni.

A szabadska—óbecsei vonalon az Óbecséről jelenleg reggel 7 óra 26 perccor induló, Szabadskára délelőtt 11 óra 4 perccor érkező személyvonat Óbecséről reggel 8 óra 50 perccor fog indulni és Szabadskára délután 12 óra 28 perccor fog érkezeni. A Szabadskáról jelenleg délelőtt 11 óra 43 perccor induló, Óbecsére délután 3 óra 23 perccor érkező személyvonat Szabadskáról este 7 óra 10 perccor fog indulni és Óbecsére este 10 óra 35 perccor fog érkezeni.

A temesvári—józsefváros—buzsátfürdői vonalon a Buzsátfürdőről délelőtt 11 óra 18 perccor és este 7 óra 25 perccor Temesvárra induló, valamint a Temesvárról délután 3 óra 45 perccor Buzsásfürdőre induló személyvonat megszüntetettik. A Buzsásfürdő felé Temesvár Józsefvárosra este 6 óra 50 perccor érkező személyvonat ismét forgalomba helyezték.

Az újdombovár—bosznabrodi vonalon Pécsről—Újdombovárig egy új gyorsvonat helyezték forgalomba, indul Pécsről délután 4 óra 25 perccor, érkezik Újdombovárra este 6 órakor, ott csatlakozik a Budapestre este 9 óra 35 perccor érkező húmei gyorsvonathoz. Az Újdombovárról jelenleg reggel 4 óra 40 perccor induló személyszállító tehervonat személyvonattá minősítették át és Újdombovárról reggel 4 óra 52 perccor fog indulni és Pécsre reggel 7 óra 45 perccor fog érkezeni.

A budapest—finnei vonalon a Skradtól—Finnéig közlekedett vasár- és ünnepnapi kiránduló vonat megszüntetettik.

A sárbogárd—szekszárd—bátaszéki vonalon Bátaszéktől—Sárbogárdig egy új személyvonat helyezték forgalomba, mely alternatív módon fog közlekedni, és pedig november 1-től február 14-ig Bátaszékről éjjel 2 óra 20 perccor fog indulni és Sárbogárdra reggel 5 óra 28 perccor fog érkezeni, ahol csatlakozni fog a Budapesti keleti pályaudvarra reggel 8 órakor érkező húmei gyorsvonathoz; február 15-től október 31-ig Bátaszékről reggel 4 óra 20 perccor fog indulni és Sárbogárdra reggel 7 óra 30 perccor fog érkezeni, ahol csatlakozni fog a Budapesti keleti pályaudvarra délelőtt 9 óra 35 perccor érkező

finnei gyorsvonathoz. Az ellenirányban szintén egy új személyvonat helyezték forgalomba, indul Sárbogárdról délelőtt 9 órakor, érkezik Bátaszékre délután 12 óra 46 perccor. E vonat Sárbogárdon csatlakozik a Budapesti keleti pályaudvarról reggel 7 órakor induló finnei gyorsvonathoz. Bátaszékre délelőtt 9 óra 5 perccor érkező személyvonat, menethelyének korábbra fektetése mellett, szintén alternatív módon fog közlekedni és pedig november 1-től február 14-ig Sárbogárdról reggel 3 óra 20 perccor fog indulni és Bátaszékre reggel 6 óra 23 perccor fog érkezeni; február 15-től október 31-ig pedig Sárbogárdról reggel 4 óra 30 perccor fog indulni és Bátaszékre reggel 7 óra 36 perccor fog érkezeni. E vonat Bátaszéken csatlakozni fog a szabadska—bátaszéki vonalon forgalomba helyezett, ugyancsak alternatív módon közlekedő, új személyvonathoz.

A bátaszék—újdombovári vonalon a vonatok menete gyorsították. Az Újdombovárról jelenleg reggel 4 óra 35 perccor induló, Bátaszékre reggel 7 óra 31 perccor érkező személyvonat alternatív módon fog közlekedni és pedig november 1-től február 14-ig Újdombovárról reggel 4 óra 32 perccor fog indulni és Bátaszékre reggel 6 óra 29 perccor fog érkezeni, február 15-től október 31-ig Újdombovárról reggel 6 óra 10 perccor fog indulni és Bátaszékre reggel 7 óra 57 perccor fog érkezeni. A Bátaszékről jelenleg este 10 óra 13 perccor induló Újdombovárra éjjel 1 óra 22 perccor érkező személyvonat ugyan-akkal alternatív módon fog közlekedni és pedig; november 1-től február 14-ig Bátaszékről este 7 óra 7 perccor fog indulni és Újdombovárra este 9 óra 7 perccor fog érkezeni, február 15-től október 31-ig pedig Bátaszékről este 8 óra 50 perccor fog indulni és Újdombovárra éjjel 10 óra 50 perccor fog érkezeni. Az Újdombovárról jelenleg délelőtt 10 óra 38 perccor induló, Bátaszékre délután 2 óra 4 perccor érkező személyvonat Újdombovárról délelőtt 10 óra 39 perccor fog indulni és Bátaszékre délután 12 óra 47 perccor fog érkezeni.

Az Újdombovárról jelenleg délután 2 óra 30 perccor induló Bátaszékre este 6 órakor érkező személyszállító tehervonat Újdombovárról délután 2 óra 13 perccor fog indulni és Bátaszékre délután 3 óra 52 perccor fog érkezeni. A Bátaszékről jelenleg délelőtt 10 órakor induló Újdombovárra délután 1 óra 30 perccor érkező személyszállító tehervonat Bátaszékről délelőtt 11 óra 29 perccor fog indulni és Újdombovárra délután 1 óra 46 perccor fog érkezeni. E vonalon ezenkívül egy új személyvonatpár helyezték forgalomba, Bátaszékről indul reggel 7 óra 58 perccor, Újdombovárra érkezik délelőtt 9 óra 57 perccor, Újdombovárról indul este 6 óra 30 perccor, Bátaszékre este 8 óra 26 perccor.

A győr—óhíngi vonalon a Győrből Szombathelyre este 8 óra 15 perccor induló gyorsvonat Vépén este 10 óra 25 perccor rendesen meg fog állani.

A pozsony—nyíráros—szombathelyi vonalon a Pozsony—Újvárosról jelenleg reggel 4 óra 46 perccor induló Szombathelyre délelőtt 11 óra 50 perccor érkező személyvonat a pozsony—nyírárosi indulás változatlanul hagyása mellett, Szombathelyre korábban, vagyis már délelőtt 10 óra 30 perccor fog érkezeni.

A sopron—készeg—szombathelyi vonalon egy új személyvonatpár helyezték forgalomba. Indul Sopronból reggel 7 óra 35 perccor, érkezik Szombathelyre délelőtt 11 óra 30 perccor; indul Szombathelyről délután 12 óra 45 perccor, érkezik Sopronba délután 4 óra 35 perccor. Ezzel kapcsolatosan már meglévő vonatok menetrendje is kisebb-nagyobb változást szenved.